

Specialeansøgning

Region Midtjylland

Vedr. speciale: Oftalmologi

Dato: 27. maj 2009

1 Generelle overvejelser i forhold til specialet

1.1 Generelle overvejelser over den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet

Hospitaler med fælles akutmodtagelse varetager behandlingen på hovedfunktionsniveau. Det gælder akut kirurgisk og medicinsk behandling og planlagt behandling. I forlængelse heraf er de nødvendige specialer tilstede for en optimal udredning og behandling.

Der vil være akutmodtagelse på følgende hospitaler i Region Midtjylland:

- Regionshospitalet Horsens
- Regionshospitalet Randers
- Regionshospitalet Viborg
- Århus Universitetshospital, Århus Sygehus
- Hospitalsenheden Vest

På de fem hospitaler med fælles akutmodtagelser vil der være

- Intern medicin
- Ortopædisk kirurgi
- Kirurgi (parenkym)
- Anæstesiologi med intensiv afdeling niveau 2
- Diagnostisk radiologi
- Klinisk biokemi

I de fælles akutmodtagelser foregår en bred og tværfaglig indledende – og evt. endelig – diagnostik og behandling af akutte og uselektede patienter og således også øjenpatienter. Fra akutmodtagelserne sker der en udskrivning eller overførsel til specialafdeling, herunder øjenafdelingerne på Hospitalsenheden Vest og Århus Universitetshospital, Århus Sygehus

1.2 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer

Placeringen af de lægefaglige specialer i Region Midtjylland tager udgangspunkt i regionens akutplan og hospitalsplan. Hospitalsplanen udstikker blandt andet de overordnede linjer for beslutninger om samling af funktioner og udvikling af stærke faglige miljøer i Region Midtjylland.

Der vil være to afdelinger i Region Midtjylland, som varetager hovedfunktionsniveau:

- Århus Universitetshospital, Århus Sygehus
- Hospitalsenheden Vest, Holstebro

Derudover vil der fortsat være elektive øjenklinikker, der ligeledes varetager funktioner på hovedfunktionsniveau på:

- Regionshospitalet Viborg (medicinsk oftalmologi)

- Regionshospitalet Randers (fungerer som en samlet faglig enhed sammen med Århus Universitetshospital, Århus Sygehus)

Region Midtjylland ansøger om regionsfunktioner på Regionshospitalet Viborg, Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Holstebro) og Århus Universitetshospital, Århus Sygehus, se afsnit 3.

Region Midtjylland ansøger om højt specialiserede funktioner på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus og på Regionshospitalet Viborg (formaliseret samarbejde), se afsnit 4.

Der eksisterer endvidere en center-satellit aftale mellem Århus Universitetshospital, Århus Sygehus og Hospitalsenheden Vest om behandling af våd aldersrelateret makuladegeneration med VEGF-hæmmer.

Endelig vil der på Friklinikken i Brædstrup i en vis udstrækning være elektiv aktivitet.

1.3 Generel beskrivelse af og overvejelser over sammenhængen til andre specialer

Oftalmologien indgår som et væsentligt område i det diagnostiske og behandlingsmæssige samarbejde med ekstraokulære medicinske og kirurgiske sygdomme.

1.4 Implementering

De regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner, som der søges om, udføres allerede i dag på de angivne hospitaler og matrikler

1.5 Udvikling og fremtidsplaner

Der etableres et samarbejde mellem Hospitalsenheden Vest og Århus Universitetshospital, som skal bidrage til at styrke de enkelte funktioner og sikre tilstrækkelig patientunderlag til de enkelte funktioner.

Øjenklinikken i Randers samt Øjenafdelingen, Hospitalsenheden Vest, Holstebro etablerer en fælles, tværfaglig Øjen-EPJ med mulighed for løbende kvalitetsovervågning af kliniske data.

Udviklingsfunktionen 'våd AMD' varetages på Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Holstebro).

2 Specialets hovedfunktionsniveau

2.1 Generel beskrivelse af og overvejelser over den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet

Der er to afdelinger i Region Midtjylland, som varetager hovedfunktionsniveau:

- Hospitalsenhed Vest, Holstebro
- Århus Universitetshospital, Århus Sygehus

Derudover er der elektive øjenklinikker som varetager hovedfunktionsniveau på:

- Regionshospitalet Viborg (medicinsk oftalmologi)
- Regionshospitalet Randers (fungerer som en samlet faglig enhed sammen med Århus Universitetshospital, Århus Sygehus)

2.2 Generel beskrivelse og overvejelser over opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen af hovedfunktioner i specialet

De fire ovennævnte hospitaler lever op til anbefalingerne for varetagelse af hovedfunktioner i oftalmologi.

2.3 Eventuelt vedr. hovedfunktioner i specialet

I forhold til de elektive aktiviteter på Regionshospitalet i Viborg og Randers, samt Friklinikken i Brædstrup, gælder det, at der er primært tale om udvalgte hovedfunktioner, som i stor udstrækning også foregår på private klinikker eller i privat praksis.

Øjenklinikken i Randers indgår i et samarbejde med Universitetsafdelingen i Århus omkring uddannelse af yngre læger i mikrokirurgi samt i videnskabelige udviklingsopgaver.

Øjenklinikken på Hospitalsenheden Viborg er karakteriseret ved tidskrævende diagnostisk af medicinske og oftalmologiske problemer – ofte henvist fra praktiserende øjenlæger.

3 Specialets regionsfunktionsniveau

3.1 Overvejelser over den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet

Region Midtjylland søger om at varetage regionsfunktioner på følgende hospitaler:

- Århus Universitetshospital, Århus Sygehus
- Regionshospitalet Viborg
- Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Holstebro)

Fordelingen af funktioner fremgår af bilag 2a.

3.2 Befolkningsunderlag

Befolkningsunderlaget varierer på tværs af funktioner. Det konkrete befolkningsunderlag for hver enkelt funktion fremgår af bilag 2b for hvert hospital

3.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet

På de ovennævnte hospitaler opfyldes kravene til varetagelse af regionsfunktioner i oftalmologi.

3.4 Formaliseret samarbejde

Region Midtjylland ansøger om varetagelse af følgende regionsfunktioner på Hospitalsenheden Vest (Regionshospitalet Holstebro) i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Århus Sygehus:

- Kirurgisk behandling af grøn stær
- Perforerende øjentraumer i øjets forreste afsnit – kirurgisk behandling
- Uveitis i øjets bagre afsnit (årehindebetændelse) – diagnostik og behandling
- Tårevejskirurgi
- Højdeskelen – kirurgisk behandling

3.5 Eventuelt vedr. regionsfunktioner i specialet

Øjenafdelingen på Regionshospitalet Holstebro arbejder sammen med øre-næsehals afdelingen på at udvikle den transnasale endoskopiske operationsteknik ved stenose i de fraførende tåreveje.

Øjenafdelingen på Regionshospital Holstebro har udviklingsfunktion for intravitreal angiostatisk behandling af våd AMD en af Sundhedsstyrelsen godkendt Center-satellitaftale.

Øjenklinikken på Regionshospital Viborg samarbejder med Hospitalsenheden Vest om børneoftalmologi, hvor øjenlægen fra Hospitalsenheden Viborg undersøger børn på børneafdelingen på Hospitalsenheden Vest. Den type børn, som allerede i en vis udstrækning kommer til større udredninger på Regionshospitalet Viborg behandles fortsat i Viborg.

Øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus arbejder med videreudvikling af det tårevejskirurgiske område, bl.a. ved introduktion af endoskopiske teknikker i tårevejene til differentiering af anatomiske og funktionelle tårevejsstenoser.

Øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus deltager i udviklingen af nye metoder til kvantitering af nethindens blodgennemstrømning, bl.a. til udredning af vaskulitilstande i bagerste øjenafsnit.

Øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus deltager i projekt, som har til formål at belyse årsagerne til synstab som PVR dannelse ved vitreo-retinale sygdomme, som forudsætning for at bedre den kirurgiske behandling af disse tilstande.

Øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus har udviklingsfunktion for intra-vitreale angiostatisk behandling af våd AMD.

4 Specialets højt specialiserede niveau

4.1 Overvejelser over den planlagte organisering af højt specialiserede funktioner i specialet

Region Midtjylland søger om varetagelse af højt specialiserede funktioner på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

Region Midtjylland søger ikke om varetagelse af funktionen Nethindesygdom hos for tidligt fødte børn (ROP)". Denne funktion varetages på Rigshospitalet.

4.2 Befolkningsunderlag

Befolkningsunderlaget varierer på tværs af funktioner. Det konkrete befolkningsunderlag for hver funktion fremgår af bilag 2b for hvert hospital.

4.3 Overvejelser over opfyldelsen af krav til varetagelsen af højt specialiserede funktioner i specialet

Århus Universitetshospital, Århus Sygehus lever op til de krav, som i specialevejledningen stilles til de højt specialiserede funktioner.

4.4 Formaliseret samarbejde

Region Midtjylland søger om, at den højt specialiserede funktion "Oftalmologiske sygdomme hos børn og unge med sjældne handicap (f.eks. neurofibromatose, galaktosæmi, Spilmeyer-Vogt etc.)" varetages på Regionshospitalet Viborg i et formaliseret samarbejde med Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

Dette vil foregå i et samarbejde med klinisk genetiske konsulenter og børneoftalmologer på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus samt statens øjenklinik Kennedy Institutet. Funktionen varetages i dag og samarbejdsrelationerne er etablerede.

4.5 Eventuelt vedr. højt specialiserede funktioner i specialet

Der findes landsdækkende database for uveale melanomer, som vedligeholdes på onkologisk afdeling på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

Der findes landsdækkende registrering af retinoblastom på øjenafdelingen, Århus Universitetshospital, Århus Sygehus.

Der foretages systematisk databaseregistrering af kirurgisk behandling af grå stær hos børn og hos patienter med Marfans syndrom.

Endelig foretages der systematisk registrering af og kvalitetsopfølgning af patienter som øjenundersøges for TAO.

Der findes landsdækkende registrering af ondartede tumorer i øjets bindehinde, tårekirtel og tåreveje i regi af Øjenpatologisk institut, Københavns Universitet.

Øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus har gennem en år-række deltaget i udviklingen af diagnostik og behandling af retinoblastom og uveale melanomer, hvilket bl.a. er resulteret i flere afhandlinger. Afdelingen deltager p.t. , sammen med onkologisk afd. Århus Sygehus, i udviklingen af genetisk diagnostik af okulære tumorer. Endelig deltager øjenafdelingen, ligeledes i et samarbejde med onkologisk afdeling, i udvikling af nye behandlingsmetoder til tumorer med risiko for metastasering til øjenbaggrunden.

Øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus deltager i den videre udvikling af grå stær kirurgi hos børn, bl.a. ved optimering af optiske beregninger til bestemmelse af den postoperative refraktion, samt ved studier af synsudvikling hos børn opereret for grå stær i barndommen.

Endelig deltager øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, Århus Sygehus i et samarbejde med medicinsk endokrinologisk afdeling, Århus Sygehus, i videreudvikling af behandlingen af thyreoidea associeret oftalmopati (TAO).